

ALVER
KOMMUNE

Retningslinjer for prioritering av tilskot til skogbrukstiltak i Alver kommune.

Høyringsutkast

Innhald

Skogbruk i Alver kommune	3
Bakgrunn for utarbeiding av retningslinjer	3
Tidsrom	3
NMSK – midlar	3
Overordna retningslinjer for prioritering av tilskot til skogbrukstiltak i Alver kommune	3
Landskapsregion 20 – Kystbygdene på Vestlandet	4
Tilskot til bygging og ombygging av skogsveger	4
Vegstandard	4
Prioritering	5
Tilskotssatsar	5
Vilkår for tilskot	5
Søknad, saksbehandling og utbetaling	5
Resultatkontroll	6
Tilskot til drift med taubane, hest o.a.	6
Alder	6
Andre avgrensningar	6
Tilskotssatsar (retteleiarnde)	6
Prioritering	7
Søknad og saksbehandling	7
Resultatkontroll	7
Tilskot til skogkultur	7
Tilskotssats skogkultur	7
Skogeigarsamarbeid – høgare tilskot	8
Suppleringsplanting	8
Tilskot til tettare planting	8
Ungskogpleie	8
Skogfond	8

Skogbruk i Alver kommune

Alver kommune er ein stor skogkommune og ynskjer å vera ein aktiv pådrivar i utviklinga av skognæringa. Sjølv om verdien av den ståande skogen er relativt stor, er det ei utfordring i Alver at bruka har relativt små skogteigar, og at det dermed er vanskeleg å oppnå ei rasjonell og lønnsam skogsdrift. I tillegg er det utfordringar med uttransport av tømmer på veger av for dårleg standard.

Det har generelt vore mykje aktivitet i skogbruket dei siste åra, og eit av fokusområda burde vere forynging av attståande areal. Alver har eit vegnett i utmarka, som også er til glede og nytte for befolkninga, men det er svært sannsynleg at det vil bli behov for å bygge fleire skogsbilvegar i perioden framover. Det er ein positiv tendens i skogbruket i kommunen, og dette kan føre til auka uttak av virke dei komande årene.

Det er ein del mindre skogeigedomar i Alver og kommunen oppfordrar til felles prosjekt på tvers av eigedomsgrenser. Målsettinga for skogbruket er å stimulere til auka aktivitet, samtidig som miljøverdiar knytt til biologisk mangfald, landskap, friluftsliv og kulturminne i skogen blir ivare tatt og vidareutvikla.

Bakgrunn for utarbeiding av retningslinjer

Frå 01.01.2020 er det kommunane som har fullmakt til å løyva tilskot til alle skogbrukstiltak etter «Forskrift om tilskot til nærings- og miljøtiltak i skogbruket» (NMSK-forskrifta). Statsforvaltaren fordeler ramme til kommunane for dei statlege tilskotsordningane som omfattast av forskrifta. Denne fordelinga er underlagt instruksjonsretten hos statsforvaltninga, og instruksjonsmyndigheita er delegert til Landbruksdirektoratet og Statsforvaltaren. Avgjersler frå denne instruksjonsmyndigheita er ikkje enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2, og kan ikkje klagast på. Kvar kommune blir tildelt ein ramme for tilskot til skogsvegar som bygger på dei kommunale retningslinjene.

Tidsrom

Dei kommunale retningslinjene for prioritering av tilskot til skogbruksformål gjeld i fire år frå og med 2022 til og med 2026.

NMSK – midlar

Alver kommune ønskjer å fokusere på følgande tiltak for NMSK-midlar i perioden:

- Nyplanting/supplering/gjenplanting
- Skogsbilvegar
- Ungskogpleie og tynning der uttak av virke gir overskot
- Tiltak mot snutebiller
- Etablering av kantsoner mot vann og vassdrag
- Markberedning
- Juletre/pyntegrøntproduksjon

Overordna retningslinjer for prioritering av tilskot til skogbrukstiltak i Alver kommune

I Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, NMSK-forskriften § 3 står det:

«Det skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog mellom Fylkesmannen, kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket lokalt».

Retningslinjene gjeld frem til nye blir publisert.

Alle tildelingar av NMSK- tilskot, med grunngeving, skal behandlast av landbruksavdelinga.

Landskapsregion 20 – Kystbygdene på Vestlandet

Deler av Alver kommune er med i Landskapsregion 20 – Kystbygdene på Vestlandet. Landskapsregion 20 dekker ein del areal langs kysten og på øyer som ikkje er egna for skogproduksjon. Her er det samfunns- og miljømessig ønskeleg å oppretthalde den opprinnelege naturen eller tilbakeføre naturen så langt som mogleg. Også økonomisk er desse områdene uaktuelle for skogproduksjon. Landskapsregion 20 (NIBIO) har mykje av naturtypen kystlynghei som vi skal ta vare på. Spesielt i desse områdene er det ikkje ønskeleg med aktivt skogbruk og skogplanting.

Ofte har tidlegare treplanting i LR-20 vært motivert av leplanting og brensel, ikkje kvalitetsproduksjon av tømmer. I dag er kanskje vurderingane ansleis og det kan være fornuftig å fjerne slike trerekker og klynger uten å plante ny skog.

Alver kommune anbefaler som hovudregel ikkje aktiv skogproduksjon og derfor heller ikkje NMSK-tilskot i Landskapsregion 20, kystbygdene på Vestlandet. Foryngingsplikten må vurderast med vekt på omsynet til kystlandskapet og særleg naturtypen kystlynghei. I område der det allereie vert drive kommersiell skogbruksdrift kan det likevel gjerest unntak og givast NMSK-tilskot, etter ei vurdering av omsynet til kystlandskapet og kystlyngheiene.

Tilskot til bygging og ombygging av skogsvegar

I NMSK-forskriften står det: «Det kan gis tilskudd til bygging av nye, eller ombygging av eksisterende skogsveier når dette bidrar til helhetsløsninger som gir grunnlag for utnyttelse av skog- og utmarksressursene.» Vidare står det at vegen skal være godkjent etter forskrift om planlegging og bygging av landbruksvegar, eller plan- og bygningsloven. Forskrift om planlegging og godkjenning av veger for landbruksformål omfattar nybygging og ombygging av bilvegar og traktorvegar som skal tene jordbruks- og skogbruksdrift. Forskrifta er heimla i skogbrukslova og jordlova.

Av forskrifta går det fram at bygging av nye landbruksvegar og ombygging av eksisterande vegar ikkje kan setjast i verk utan løyve frå kommunen. Søknad om løyve skal sendast kommunen på eige skjema.

Før anleggsarbeidet startar skal det utarbeidast ein byggeplan for skogsveg, og denne skal godkjennast av kommunen. På baksida av tilskotssøknadsskjemaet står det kva byggeplanen skal innehalde. Innhaldet i byggeplanen kan vurderast etter vegens karakter.

Det er eit krav at vegen blir haldt ved like i same standard som den vart bygga.

Vegstandard

Vegen må ha ein standard som er tilfredsstillande for den aktuelle bruken og skal byggast i samsvar med gjeldande normalar for landbruksvegar. Vegstandarden må avpassast skogen og det aktuelle området. Større veganlegg bør være planlagt av en godkjent vegplanlegger for skogsvegar/ landbruksvegar.

Veglinja skal være stukke i marka og godkjent av kommunen, jf. landbruksvegforskriften. På grunn av forskjellen i kostnad og geometri må traktor vegklasse 7 vurderast opp mot bilveg, særleg når areala med planta gran som blir løyyst ut er under 100 dekar, når det er aktuelt med vegklasse 5 og når offentleg tilkomstveg ikkje er open for vogntog. Vegen skal byggas etter den godkjente veglinja, og anlegget skal føre fram til det punkt som er oppgitt i søknaden.

Dersom offentleg tilslutningsveg ikkje held standard for vogntog (12,4 eller 15 meter lengde) eller ikkje har tilstrekkeleg tillat aksellast (under 8 tonn), bør veglag, vegplanlegger og kommunen som skogbruksstyresmakt arbeide for å skrive opp den offentlege vegen. Dersom dette ikkje blir gjort bør det aktuelle veganlegget prioriterast ned for tildeling av tilskot.

Større fellesanlegg skal prioriterast høgt. For slike prosjekt må det også stiftast veglag. Fordeling av kostnadene for anlegget skal komme fram av underskreve søknadsskjema og det framtidige vedlikehalde skal vera ordna ved skriftleg avtale før tilskot blir utbetalt.

Det skal normalt ikkje gjevast tilskot til veg klasse 8 og vegar med lågare standard.

Det er et vilkår for godkjenning av tiltak at det berre skal brukas reine, naturlege masser ved bygging av landbruksvegar i Alver kommune.

Prioritering

Følgjande prioritering gjeld:

- Vegar (nybygging eller ombygging) i forbindelse med vindfallhogst
- Større felles tilkomst-/hovudveganlegg med mykje hogstmoden skog og store produktive skogareal
- Vegar som vert bygd som felles tiltak etter Jordskifteloven
- Andre anlegg i tråd med hovudplan for skogsvegar
- Bilvegar framfor traktorvegar

Traktorvegar i veg klasse 7 kan likevel være tilkomst veg. Husk lønnsemd bilveg/traktor veg der det løysa ut under 100 dekar, som nemnd over.

Tilskotssatsar

Tilskot til sekundærveger/traktorvegar ligger i intervallet 25 – 45 %.

Tilskot til bilvegar og tilkomstvegar ligger i intervallet 30 – 60 %. Veg klasse 5 nedprioriterast.

Anlegg der det er brukt godkjent vegplanlegger kan få høgare tilskot med 3-4 %

Skogfond med skattefordel må nyttast så langt det er mogleg. Det betyr at bygging av større veganlegg bør løysa ut betydelege mengde med hogstmoden skog dei fem første åra etter bygging.

Dersom planen for eit veganlegg må endrast av omsyn til naturmiljø og friluftsliv, skal eventuelle meirkostnader som skuldast dette gå inn i tilskots grunnlaget, og det kan kompenseras med ein noko høgare tilskotssats.

Vilkår for tilskot

Tilskot blir gitt med vilkår om at vegen blir vedlikehalde i den standard den er bygd. Vedlikehaldsavtale skal vera underskreve av grunneigarane før tilskot blir utbetalt. Det blir utført vedlikehalds kontroll på veger som er mellom 10 og 20 år gamle. Fylkesmannen gjennomfører kontrollane samen med kommunane.

Det skal settast vilkår om at hogst av gran i vegens dekningsområde skal gjenplantas med gran. Skogfaglege vurderingar kan likevel vega mot dette. Ivaretaking av stadlege naturtypar kan være eit argument for å planta anna treslag enn gran. Ved nyplanting i vegens dekningsområde skal det fortrinnsvis plantast gran, men dette må vurderast opp mot mest mogleg hensiktsmessig skogskjøtsel tilpassa stadlege tilhøve og berekraftig utnytting

Areala skal være kartfesta på den enkelte eigendom før tilskott blir løyvd.

Søknad, saksbehandling og utbetaling

Søknad skal skje på eige søknadsskjema og sendast til kommunen samen med kartgrunnlag. Kommunen registrerer søknaden i ØKS og prioriterer og behandlar den.

Vedtak med byggeløyve skal lastas opp i ØKS.

Kostnadene for vegen skal være kjent før en søker om tilskot. Anbud eller fast pris er vanleg.

Løyve til avkøyring frå offentlig veg skal være gitt før det søkjast om tilskot.

Det skal førast rekneskap for veganlegget med utgifter utan mva. Utgiftene i rekneskapen skal være dokumentert med fakturaer eller timelister ved eigeninnsats. Grunnlag for utbetaling av tilskot er rekneskapssamandrag.

Om tilskotet skal utbetalast til andre enn skogeigar, må dette merkes på søknadsskjemaet og organisasjonsnummer og bankkontonummer til den som tilskotet skal betalast ut til MÅ påførast skjemaet.

Resultatkontroll

Kommunen har ansvaret for gjennomføring av kontroll og minst hver tredje av de godkjente søknadene skal følges opp med befarings. De som søker om tilskudd, er forpliktet til å frigi opplysninger og akseptere de kontrolltiltak som skogbruksmyndigheten bestemmer.

Statsforvaltaren og kommunen kan kontrollere at driftsområde er kvalifisert for tilskudd og at driften er gjennomført i samsvar med vilkår i retningslinjene og vedtaket om tilskudd.

Tilskot til drift med taubane, hest o.a.

I NMSK-forskriften står det: «Det kan gis tilskudd til utdrift av skogsvirke med taubane, hest o.a. Tilskudd kan bare gis der det er foretatt registrering av miljøkvaliteter i området. I områder der det ikke er foretatt miljøregistreringer, skal det stilles krav om gjennomføring av de føre var- tiltak som er nedfelt i Levende Skogs standarder».

Ifølge landsskogtakseringen står 30% av plantet granskog i Vestland fylke i taubaneterreng. Det er liten konkurranse med annen arealbruk på de bratte arealene og de eigner seg godt til skogbruk. Taubanedrift er en viktig driftsform for Vestland fylke, som de er opptatt av at det blir støttet opp om. Det er viktig at de få aktørene som driver med dette, har en økonomi som setter dem i stand til å utvikle metoder og utstyr i takt med teknologisk utvikling.

Tilskudd til drift i vanskelig terreng skal bare gis når driften blir gjennomført i hogstmoden skog og på en slik måte at det blir tatt hensyn til skogens funksjoner i forhold til biologisk mangfold, landskapsverdier, kulturminneverdier og friluftsliv. Tilskudd kan bare gis der det er gjennomført registrering av miljøkvaliteter (MiS) i området.

Det er et vilkår at det etter hogst av gran skal plantes igjen med gran. Skogfaglige vurderinger kan likevel veie mot dette.

Alder

Søker bør dokumentere alder på skogen (t.d. kopi av skogbruksplandata, bor prøve eller tal årringer) i søknad om tilskudd, før behandling. Det skal tas prøver i ulike deler av hogstfeltet. Laveste alder for å gi tilskudd:

Bonitet	Lågaste totalalder (år)	Tillegg til alder målt i brysthøgde
G26 og bedre	55	+10
G23	60	+12
G20	70	+13
G17	80	+14
G14	90	+16

Andre avgrensingar

Det kan berre utbetalast tilskot når drifta blir gjennomført utan særleg skade på spesielle miljøverdier i området.

Det skal ikkje gjevast tilskot:

- dersom skogsdrifta kan motvirke utbygging av eit rasjonelt vegnett innan eit naturleg avgrensa driftsområde
- til område som skal brukast til andre føremål enn landbruksproduksjon.

Tilskotssatsar (retteleiar)

Tilskotet til grandrift ligg på kr 140/m³.

Hestedrifter og løypestreng: kr150/m³.

Prioritering

Hogst av stormfelt skog skal prioriterast.

Søknad og saksbehandling

Søknad om tilskot skjer på søknadsskjema før drifta blir sett i gong. Utfylt skjema, kart, dokumentasjon på alder og underskrift av skogeigar sendast kommunen seinast seks – 6 – veker før planlagt oppstart av drifta.

Følgende skal leggest ved søknad om tilskudd. Dokumentasjon på at det er gjennomført miljøregistreringer i skog (MIS). I område utan MIS-registreringar dokumentasjon på at det er gjennomført føre-var-tiltak i tråd med Levende Skog sine standarder. Detaljkart 1: 5000 som viser hogstområdet, miljøregistreringar og alle skogsvegar (bil- og traktorvegar), eventuelt kart direkte ført inn i ØKS

I kommunen sitt vedtak skal naturmangfaldlova sine prinsipp om offentleg mynde (§7) innarbeidast og leggest til grunn for avgjersla om tilskot.

Oppmoding om utbetaling av tilskudd skjer på kopi av søknadsskjemaet som følger søknaden, med ny påskrift av reelt hogd volum, i tillegg evt. kart og kopi av målenota.

Om tilskuddet skal utbetales til andre enn skogeier, må dette merkes på søknadsskjemaet og organisasjonsnummer og bankkontonummer til den som tilskuddet skal betales ut til MÅ påføres skjemaet.

Tilsagn om tilskudd gis med kort arbeidsfrist, slik at midlene kan benyttes til andre drifter dersom driften av en eller annen grunn ikke kommer i gang. Tilskuddet blir trukket tilbake uten nærmere varsel etter tre måneder dersom det ikke er gitt varsel om at driften blir forsinket.

Resultatkontroll

Kommunen har ansvaret for gjennomføring av kontroll og minst hver tredje av de godkjente søknadene skal følges opp med befarings. De som søker om tilskudd, er forpliktet til å frigi opplysninger og akseptere de kontrolltiltak som skogbruksmyndigheten bestemmer.

Fylkesmannen og kommunen kan kontrollere at driftsområde er kvalifisert for tilskudd og at driften er gjennomført i samsvar med vilkår i retningslinjene og vedtaket om tilskudd.

Tilskot til skogkultur

Statsforvaltar tildeler midlar til kommunane med bakgrunn i aktivitet og prognoser frå kommunen og tildelt fylkesramme.

Skogbrukslova pålegg skogeigar å sørge for tilfredsstillande forynging etter hogst, og sjå til at det er samanheng mellom hogstform og metode for forynging. Nødvendige tiltak for å legge til rette for forynging skal setjast i gang innan 3 år etter at hogsten er skjedd.

Ifølge berekraftforskrifta er tilfredsstillande forynging planting av same eller høgare produserande treslag enn det som er hogd. Det er frå regionsnivå føringar på at forynging fortrinnsvis skal være ved planting av gran. I tillegg til at gran har høgast produksjonsevne på Vestlandet, er den en god CO₂- binder. Det er derfor et ønske frå Fylkesmannen om at gran skal være hovud produksjons treslaget på Vestlandet også i framtida.

Likevel bør det vurderast å plante meir storm bestandige treslag i utkantar av plantefelt og i stormutsette områder. Egne treslag kan da være Lerk, Edelgran, Douglas eller ulike lauvtreslag. Saman med furu og bjørk kan disse treslaga supplere gran på en god måte, og gi stabilitet og fin variasjon i skogen. Sitkagran er på lista over «fremmede arter» som krev løyve for utsetting.

Tilskot til forynging av skog og ungskogpleie er eit av de viktige verkemidlane for å sikre framtidig skogproduksjon. På fylkesnivå blir berre halvparten av avvergingsarealet forynga etter hogst. Dette er ikkje tilfredsstillande og langt frå berekraftig. Vi vil derfor prioritere oppfølging av forynging i form av auka kontroll så vel som kunnskapsspreiing og rådgiving.

Tilskotssats skogkultur

Skogkulturtiltak i område der skogeigarane samarbeider på tvers av eigedomsgrensene har mange fordeler og skal ha 5 % høgare tilskot sats.

Suppleringsplanting

Ved nyplanting blir det gitt et sentralt tilskot på 80 % for kostnaden av inntil 50 planter ekstra per dekar. Sjå tabellen under (også «800-kode» i ØKS).

Tilskot til tettare planting

Bonitet	Minimum tal planter per dekar etter suppling	Intervall for tal planter som utløyser tilskot for tettare planting
26	220	220-270
23	220	220-270
20	200	200-250
17	180	180-230
14	160	160-210
11	130	130-180

Ungskogpleie

Ungskogpleie er ein nødvendig investering for å øke tilvekst, kvalitet og ikke minst stormstabilitet.

Sats fot tilskot til ungskogpleie i Alver kommune er 40 %. Kommunane kan enkelt hente rapporter frå ØKS over skogeigarar med mulig behov for ungskogpleie på eiendommen. Dei aktuelle skogeigarane kan kontaktes for skogfagleg rådgiving på eigedomen. Ungskogpleie er ein prioritert del av skogkulturen.

Skogfond

Skogfondordninga er ei viktig finansieringskjelde for blant anna skogkultur.

Ordninga med skaffefordel er lønnsam for skogeigaren og bør nyttast i større grad. I forbindelse med planlegging av hogst vil det framover være spesielt viktig å avsette tilstrekkeleg skogfond. Lågaste sats (4 %) er ikkje tilstrekkeleg til å finansiere framtidig skogkulturbehov – planting og ungskogpleie. For å finansiere eigendelen av forynginga og ungskogpleie bør det settast av 15 %.

Kommunen, fylkesmannen og tømmerkjøparane må samarbeide om å rettleie skogeigarane til å sette av nok skogfond i tråd med framtidig investeringsbehov.